

2.1 Κανονιστικό πλαίσιο – Το αυστριακό σύστημα

habitable

Alliance of Centres of Excellence in
Vocational Training for Sustainable Habitat

Co-funded by
the European Union

Αριθμός έργου: 101104680-HABITABLE-ERASMUS-EDU-2022-PEX-COVE

Χρηματοδοτείται από την Ευρωπαϊκή Ένωση. Ωστόσο, οι απόψεις και οι γνώμες που εκφράζονται είναι αποκλειστικά των συγγραφέων και δεν αντανακλούν απαραίτητα τις απόψεις της Ευρωπαϊκής Ένωσης ή του Ευρωπαϊκού Οργανισμού Εκπαίδευσης και Πολιτισμού (EACEA). Ούτε η Ευρωπαϊκή Ένωση ούτε ο EACEA μπορούν να θεωρηθούν υπεύθυνοι για αυτές.

Habitable

Συμμαχία Κέντρων Αριστείας στην Επαγγελματική Κατάρτιση για Βιώσιμο Περιβάλλον

<https://habitable-cove.eu/>

2.1 Κανονιστικό πλαίσιο – Αυστριακό σύστημα

Αναπτύχθηκε από:

	Clúster de Habitat Eficiente AEICE – Ισπανία
	Υπουργείο Παιδείας της Περιφερειακής Κυβέρνησης της Καστίλλης και Λεόν – Ισπανία
	Instituto para el Fomento del Desarrollo y la Formación SL INFODEF – Ισπανία
	Ίδρυμα Ινστιτούτου Κατασκευών της Καστίλλης και Λεόν (ICCL) – Ισπανία
	Ίδρυμα Κέντρου Υπηρεσιών και Προώθησης της Δασοκομίας και της Δασοκομικής Βιομηχανίας της Καστίλλης και Λεόν (CESEFOR) – Ισπανία
	Ίδρυμα Εργασίας του Κατασκευαστικού Κλάδου – Ισπανία
	Τεχνολογικό Κέντρο Έπιπλα και Ξυλείας της Περιφέρειας της Μούρθια (CETEM) – Ισπανία
	Σύλλογος «Πλατφόρμα για τη Βιώσιμη Κατασκευή» CLUSTER HABITAT – Πορτογαλία
	Τεχνολογικό Κέντρο Κεραμικής και Γυαλιού – Πορτογαλία
	Πανεπιστήμιο του Αβέιρο – Πορτογαλία
	Holzcluster Steiermark Gmbh – Αυστρία
	Fachhochschule Salzburg Gmbh – Αυστρία
	Σύμπλεγμα Βιοοικονομίας και Περιβάλλοντος Δυτικής Μακεδονίας – Ελλάδα
	Δημήτρα Εκπαιδευτική Συμβουλευτική Α.Ε. – Ελλάδα
	Πανεπιστήμιο Θεσσαλίας – Ελλάδα
	Δημόσιο Ίδρυμα Κέντρο Αριστείας στην Ενέργεια και την Ηλεκτρονική – Μολδαβία
	Κολλέγιο Κατασκευών «Construct2» – Γεωργία

Ευρετήριο

2.1 Κανονιστικό πλαίσιο – Απαντήσεις σε ερωτήσεις με βάση το αυστριακό σύστημα.....	4
Εισαγωγή	4
Ύπαρξη νομικής βάσης	5
Ρόλοι και αρμοδιότητες.....	8
Απαιτήσεις για την εκπαίδευση μαθητευομένων	11
Χρηματοδότηση.....	16
Πρόσθετες γενικές διατάξεις	18
Συνεχιζόμενη εκπαίδευση.....	26
Παράρτημα	28
Νόμοι.....	28
Πρόσθετες πηγές.....	29

2.1 Κανονιστικό πλαίσιο – Απαντήσεις σε ερωτήσεις με βάση το αυστριακό σύστημα

Εισαγωγή

Στην ενότητα 2.1 του προγράμματος «Ποιοτική Μαθητεία» περιγράφονται τα νομικά πλαίσια που αποτελούν τη βάση για την εκπαίδευση μέσω μαθητείας.

Δεδομένου ότι η νομική κατάσταση διαφέρει από χώρα σε χώρα, είναι απαραίτητο οι χρήστες/τριες του προγράμματος να εξοικειωθούν με τη δική τους εθνική νομοθεσία. Για να διευκολυνθεί αυτό, έχει καταρτιστεί μια σειρά ερωτήσεων που βοηθούν τους χρήστες/τριες να διαπιστώσουν τη νομική κατάσταση, καλύπτοντας τους σημαντικότερους παράγοντες.

Οι απαντήσεις στις ερωτήσεις αυτές παρέχονται στο παρόν έγγραφο με βάση το αυστριακό νομικό πλαίσιο, το οποίο μπορεί να λειτουργήσει ως πρότυπο για την προσέγγιση και τη διαμόρφωση των απαντήσεων. Παράλληλα, μπορεί να αποτελέσει χρήσιμο οδηγό για τις επιχειρήσεις σε χώρες όπου το σχετικό νομικό πλαίσιο είναι περιορισμένο ή ανεπαρκώς ανεπτυγμένο, προσφέροντάς τους ένα μοντέλο για το πώς μπορούν να οργανώσουν και να εφαρμόσουν ένα πρόγραμμα μαθητείας υψηλής ποιότητας.

Προκειμένου να καταστεί δυνατή μια πιο αναλυτική εξέταση του αυστριακού νομικού πλαισίου, όπου αυτό κρίνεται απαραίτητο, για παράδειγμα στην περίπτωση που επιδιώκεται η δημιουργία αντίστοιχων δομών και προτύπων, οι σχετικές πηγές και το ισχύον νομοθετικό πλαίσιο παρατίθενται στο τέλος του παρόντος εγγράφου.

Υπαρξη νομικής βάσης

- Υπάρχει σταθερή νομική βάση για τη μαθητεία;

Ναι

- Εάν ναι, ποιοι νόμοι ή κανονισμοί ισχύουν για την επαγγελματική κατάρτιση;

Ο νόμος που ορίζει την μαθητεία για τις επιχειρήσεις στην Αυστρία είναι ο Ομοσπονδιακός Νόμος για την Επαγγελματική Κατάρτιση των Μαθητευόμενων (Berufsausbildungsgesetz – BAG, 1969). Ο Νόμος για την Οργάνωση των Σχολείων (Schulorganisationsgesetz - SchOG, 1962) ισχύει για το σχολικό μέρος της μαθητείας (επαγγελματική σχολή).

- Υπάρχει επίσημος ορισμός της μαθητείας και του μαθητευόμενου;

Μαθητευόμενος/ες: ναι

Μαθητεία: όχι

- Εάν ναι, ποιοι είναι αυτοί;

Οι μαθητευόμενοι/ες είναι πρόσωπα τα οποία, βάσει σύμβασης μαθητείας, λαμβάνουν εξειδικευμένη κατάρτιση για να εκμάθουν ένα επάγγελμα που περιλαμβάνεται στον κατάλογο επαγγελμάτων μαθητείας από εξουσιοδοτημένο εκπαιδευτή και εργάζονται στο πλαίσιο αυτής της κατάρτισης. (Ομοσπονδιακός Νόμος για την Επαγγελματική Κατάρτιση των Μαθητευόμενων (Berufsausbildungsgesetz – BAG), 1969)

Η ΔΟΕ ορίζει τη μαθητεία ως εξής:

Η ποιοτική μαθητεία αποτελεί μια μοναδική μορφή τεχνικής επαγγελματικής εκπαίδευσης και κατάρτισης, η οποία συνδυάζει την κατάρτιση στον χώρο εργασίας με τη μάθηση εκτός εργασίας και επιτρέπει σε μαθητευόμενους/ες από όλα τα κοινωνικά στρώματα να αποκτήσουν τις γνώσεις, τις δεξιότητες και τις ικανότητες που απαιτούνται για την άσκηση ενός συγκεκριμένου επαγγέλματος. Ρυθμίζονται και χρηματοδοτούνται από νόμους, συλλογικές συμβάσεις και πολιτικές αποφάσεις που προκύπτουν από τον κοινωνικό διάλογο και απαιτούν γραπτή σύμβαση στην οποία περιγράφονται λεπτομερώς οι αντίστοιχοι ρόλοι και οι ευθύνες του μαθητευόμενου και του εργοδότη· επίσης, παρέχουν στον

μαθητευόμενο αμοιβή και τυπική κοινωνική προστασία. Μετά από μια σαφώς καθορισμένη και δομημένη περίοδο κατάρτισης και την επιτυχή ολοκλήρωση μιας επίσημης αξιολόγησης, οι μαθητευόμενοι/ες αποκτούν αναγνωρισμένο τίτλο επαγγελματικής κατάρτισης. (Διεθνής Οργανισμός Εργασίας, 2017)

- Έχει καθοριστεί το καθεστώς του εκπαιδευόμενου;

Ναι

- ο Εάν ναι, ποια είναι η ιδιότητά του/της;

Στην Αυστρία, οι μαθητευόμενοι/ες κατατάσσονται νομικά ως εργαζόμενοι/ες που βρίσκονται σε σχέση κατάρτισης. Αυτό συνοδεύεται από πολλούς άλλους παράγοντες, όπως η ασφάλιση, οι φόροι κ.λπ., οι οποίοι ρυθμίζονται για τους εργαζόμενους.

- Είναι ρυθμισμένη η κοινωνική προστασία των μαθητευομένων;

Ναι

- ο Εάν ναι, ποιοι νόμοι ισχύουν σε αυτή την περίπτωση;

Νόμος περί απασχόλησης παιδιών και εφήβων (Kinder- und Jugendlichen-Beschäftigungsgesetz – KJBG, 1987) – ρυθμίζει την απασχόληση παιδιών και εφήβων.

Ομοσπονδιακός νόμος για την επαγγελματική κατάρτιση των μαθητευομένων (Berufsausbildungsgesetz – BAG, 1969) – ρυθμίζει την επαγγελματική κατάρτιση – συγκεκριμένα το τμήμα της μαθητείας που πραγματοποιείται στον χώρο εργασίας.

Γενικός Νόμος περί Κοινωνικής Ασφάλισης (Allgemeines Sozialversicherungsgesetz – ASVG, 1955) – καλύπτει την κοινωνική ασφάλιση, συμπεριλαμβανομένης της ασφάλισης υγείας, ατυχημάτων και συντάξεων.

Νόμος για την υγεία και την ασφάλεια στην εργασία (ArbeitnehmerInnenschutzgesetz – AschG, 1994) – ρυθμίζει την υγεία και την ασφάλεια στην εργασία για τους εργαζόμενους.

- ο Υπάρχουν νόμοι για την προστασία των ανηλίκων;

Ναι

- Εάν ναι, ποια είναι αυτά;

Ο Νόμος περί Απασχόλησης Παιδιών και Εφήβων (Kinder- und Jugendlichen-Beschäftigungsgesetz – KJBG, 1987) ρυθμίζει την απασχόληση των παιδιών και των εφήβων.

Περιλαμβάνει, μεταξύ άλλων:

- Τον ορισμό των παιδιών και των εφήβων
 - Προστατευτικές διατάξεις, διαλείμματα ανάπαυσης, ειδικές διατάξεις, απαγορεύσεις
 - Υποχρέωση αναφοράς
- Είναι ασφαλισμένος ο μαθητευόμενος; Ποια είναι η ασφαλιστική κάλυψη του μαθητευόμενου;

Ναι.

Ο Γενικός Νόμος περί Κοινωνικής Ασφάλισης (Allgemeines Sozialversicherungsgesetz – ASVG, 1955) ρυθμίζει την κοινωνική ασφάλιση των μισθωτών/τριών στην Αυστρία, των αυτοαπασχολούμενων καθώς και την ασφάλιση υγείας των συνταξιούχων. Σύμφωνα με τον νόμο αυτό, οι μαθητευόμενοι/ες θεωρούνται πλήρως ασφαλισμένοι, όπως και οι λοιποί εργαζόμενοι.

Ρόλοι και αρμοδιότητες

- Ποιος είναι ο ρόλος των επιμελητηρίων, των εργοδοτών, των εκπροσώπων των εργαζομένων και των συμβουλίων στη διαμόρφωση του περιεχομένου της μαθητείας;

Σε ομοσπονδιακό επίπεδο στην Αυστρία, το Ομοσπονδιακό Υπουργείο Οικονομικών, Ενέργειας και Τουρισμού (BMWET) είναι αρμόδιο για το τμήμα της μαθητείας που πραγματοποιείται στις επιχειρήσεις, ενώ το Ομοσπονδιακό Υπουργείο Παιδείας (BMB) είναι αρμόδιο για το τμήμα που πραγματοποιείται στα σχολεία.

Το Ομοσπονδιακό Εμπορικό Επιμελητήριο της Αυστρίας, που εκπροσωπεί τους/τις εργοδότες/τριες, και το Ομοσπονδιακό Επιμελητήριο Εργασίας, που εκπροσωπεί τους/τις εργαζομένους/ες, είναι μέλη της Ομοσπονδιακής Συμβουλευτικής Επιτροπής Επαγγελματικής Κατάρτισης. Η εν λόγω επιτροπή υποβάλλει προτάσεις στο Ομοσπονδιακό Υπουργείο Οικονομικών, Ενέργειας και Τουρισμού (BMWET) σχετικά με την καθιέρωση ή τον εκσυγχρονισμό των επαγγελματιών μαθητείας. Αυτό πραγματοποιείται μέσω εκθέσεων εμπειρογνομώνων. Η συμβουλευτική επιτροπή λειτουργεί επίσης σε περιφερειακό επίπεδο. (Institut für Bildungsforschung der Wirtschaft – ibw, 2023)

- Ποιος είναι ο ρόλος των επιμελητηρίων, των εργοδοτών, των εκπροσώπων των εργαζομένων και των συμβουλίων στην εφαρμογή ενός προγράμματος μαθητείας;

Σε ομοσπονδιακό επίπεδο στην Αυστρία, το Ομοσπονδιακό Υπουργείο Οικονομικών, Ενέργειας και Τουρισμού (BMWET) είναι αρμόδιο για το τμήμα του προγράμματος μαθητείας που πραγματοποιείται στις επιχειρήσεις, ενώ το Ομοσπονδιακό Υπουργείο Παιδείας (BMB) είναι αρμόδιο για το τμήμα που πραγματοποιείται στα σχολεία.

Σε επίπεδο ομοσπονδιακών κρατιδίων, τα γραφεία μαθητείας αποτελούν το πρώτο σημείο επαφής για την επαγγελματική κατάρτιση. Βρίσκονται στα οικονομικά επιμελητήρια των επιμέρους ομοσπονδιακών κρατιδίων και λειτουργούν υπό την εξουσιοδότηση του BMWET.

Τα κύρια καθήκοντά τους είναι:

- Ο έλεγχος της καταλληλότητας μιας επιχείρησης ως φορέα μαθητείας (σε συνεργασία με το Εργατικό Επιμελητήριο)
- Τήρηση αρχείου για κάθε σύμβαση μαθητείας
- Να αποτελούν το σημείο επαφής για όλες τις ερωτήσεις των επιχειρήσεων κατάρτισης και των μαθητευομένων
- Διαχείριση των επιδοτήσεων για τις επιχειρήσεις κατάρτισης

- Διαχείριση των τελικών εξετάσεων μαθητείας

Τα ομόσπονδα κρατίδια είναι αρμόδια για τη δημιουργία και τον εξοπλισμό των επαγγελματικών σχολών. Χρηματοδοτούν επίσης το 50% των μισθών του διδακτικού προσωπικού των επαγγελματικών σχολών.

Οι περιφερειάρχες αποφασίζουν σχετικά με τις προσφυγές σε θέματα επαγγελματικής κατάρτισης, όπως για παράδειγμα κατά της ανάκλησης της άδειας κατάρτισης από την Υπηρεσία Επαγγελματικής Εκπαίδευσης και Κατάρτισης. Το Γραφείο της Περιφερειακής Κυβέρνησης αποτελεί την αρχή δεύτερου βαθμού για θέματα επαγγελματικής κατάρτισης.

Οι περιφερειακοί σχολικοί επιθεωρητές/τριες είναι αρμόδιοι για την επιθεώρηση των σχολείων και τη διασφάλιση της τήρησης των προγραμμάτων που εμπίπτουν στον τομέα αρμοδιότητάς τους, καθώς και για την εφαρμογή των ομοσπονδιακών πλαισίων προγραμμάτων σπουδών υπό τη μορφή των περιφερειακών προγραμμάτων σπουδών.

Οι επιχειρήσεις κατάρτισης και τα επαγγελματικά σχολεία είναι υπεύθυνες για την κατάρτιση (περισσότερες πληροφορίες σχετικά με τις ευθύνες τους στην επόμενη ερώτηση). (Institut für Bildungsforschung der Wirtschaft – ibw, 2023)

- Ποιος είναι ο ρόλος του εργοδότη, του φορέα ΕΕΚ και του μαθητευόμενου στη μαθητεία;

Ο/Η εργοδότης/τρια είναι υπεύθυνος/η για την εκπαίδευση στον χώρο εργασίας, ενώ η επαγγελματική σχολή είναι υπεύθυνη για την εκπαίδευση εκτός του χώρου εργασίας. Ο εργοδότης/τρια πρέπει να προσλάβει τον/την μαθητευόμενο/η ως υπάλληλο/μαθητευόμενο/η και να συνάψει σύμβαση μαζί του. Ο/Η εργοδότης/τρια πρέπει να εγγράψει τον/την μαθητευόμενο/η στο Αυστριακό Ταμείο Υγείας πριν από την έναρξη της μαθητείας, στο επαγγελματικό σχολείο το αργότερο δύο εβδομάδες μετά την έναρξη και στο γραφείο μαθητείας το αργότερο τρεις εβδομάδες μετά την έναρξη. (BAG, 1969)

Η επαγγελματική σχολή έχει ως αποστολή να παρέχει στους μαθητευόμενους βασικές θεωρητικές γνώσεις σε σχετικούς θεματικούς τομείς μέσω διδασκαλίας μερικής απασχόλησης, να προάγει και να συμπληρώνει την ενδοεπιχειρησιακή τους κατάρτιση, καθώς και να διευρύνει τη γενική τους μόρφωση. Επιπλέον, η επαγγελματική σχολή πρέπει να υποστηρίζει τους ενδιαφερόμενους μαθητές στην προετοιμασία τους για τις εξετάσεις αποφοίτησης από την επαγγελματική σχολή. (SchOG, 1962)

Οι μαθητευόμενοι/ες πρέπει να καταβάλλουν κάθε δυνατή προσπάθεια για να εκμάθουν το επιλεγμένο επάγγελμα και να παρακολουθούν τακτικά το επαγγελματικό σχολείο (η φοίτηση στο επαγγελματικό σχολείο είναι υποχρεωτική). Πρέπει να τηρούν το απόρρητο των

επιχειρηματικών και επαγγελματικών μυστικών και να ενημερώνουν αμέσως τον/την υπεύθυνο/η εκπαίδευσής τους σε περίπτωση ασθένειας ή άλλων περιστάσεων που τους εμποδίζουν να παρευρεθούν. (BAG, 1969)

Απαιτήσεις για την εκπαίδευση μαθητευομένων

- Ποιες είναι οι νομικές απαιτήσεις για τις επιχειρήσεις κατάρτισης, προκειμένου να τους επιτραπεί η κατάρτιση μαθητευομένων;

Νομική επιλεξιμότητα:

Η επιχείρηση πρέπει να διαθέτει άδεια άσκησης των δραστηριοτήτων στις οποίες πρόκειται να εκπαιδευτεί ο/η μαθητευόμενος/η, σύμφωνα με τους κανονισμούς του επαγγέλματος. Αυτές μπορεί να είναι εμπορικές επιχειρήσεις, αλλά και επαγγελματίες ελεύθερων επαγγελμάτων, όπως αρχιτέκτονες/ισσες, πολιτικοί μηχανικοί, καθώς και σύλλογοι, διοικητικά όργανα και άλλα νομικά πρόσωπα.

Επιλεξιμότητα της επιχείρησης:

Η επιχείρηση πρέπει να είναι οργανωμένη και να λειτουργεί κατά τρόπο που να επιτρέπει τη διδασκαλία όλων των γνώσεων και δεξιοτήτων που περιλαμβάνονται στο επαγγελματικό προφίλ. Εάν αυτό δεν είναι δυνατό, οι μαθητευόμενοι/ες μπορούν να εκπαιδευτούν στο πλαίσιο ενός δικτύου κατάρτισης.

Μια επιχείρηση μπορεί να πραγματοποιεί μαθητεία σε συνεργασία με άλλη κατάλληλη επιχείρηση ή με τη βοήθεια μαθημάτων. Αυτό ισχύει στην περίπτωση που οι απαιτούμενες δεξιότητες και γνώσεις μπορούν να διδαχθούν ως επί το πλείστον, αλλά όχι στο πλήρες εύρος τους. Υπό την προϋπόθεση ότι η πλήρης κατάρτιση του μαθητευόμενου εξασφαλίζεται μέσω του συμπληρωματικού μέτρου του δικτύου κατάρτισης.

Ποιες πληροφορίες απαιτούνται;

Στην ειδοποίηση αξιολόγησης πρέπει να αναφέρονται οι σχετικές θέσεις επαγγελματικής κατάρτισης και το έτος μαθητείας κατά το οποίο πραγματοποιείται η συμπληρωματική κατάρτιση.

Στη σύμβαση μαθητείας πρέπει να καθορίζονται λεπτομέρειες σχετικά με συγκεκριμένα μέτρα συμπληρωματικής κατάρτισης (μαθήματα, πρόσθετη κατάρτιση σε συνεργαζόμενη επιχείρηση).

Το μέγεθος της επιχείρησης δεν είναι καθοριστικό· ακόμη και μια ατομική επιχείρηση μπορεί να εκπαιδεύει μαθητευόμενους, εφόσον διασφαλίζεται η κατάλληλη μαθητεία.

Εκπαιδευτής/τρια

Πρέπει να υπάρχει τουλάχιστον ένα άτομο κατάλληλο για την εκπαίδευση μαθητευομένων. Αυτό μπορεί να είναι είτε το ίδιο το άτομο που έχει εξουσιοδοτηθεί να εκπαιδεύει μαθητευόμενους/ες, είτε ένας υπάλληλος που έχει επιλέξει το εν λόγω άτομο. Το άτομο αυτό πρέπει φυσικά να διαθέτει τις απαραίτητες δεξιότητες.

Εξουσιοδοτημένοι για την εκπαίδευση μαθητευομένων είναι:

- Φυσικά πρόσωπα
- Νομικά πρόσωπα (π.χ. συνεταιρισμοί, εταιρείες όπως η GmbH – Εταιρεία Περιορισμένης Ευθύνης, η AG – Ανώνυμη Εταιρεία)
- Οι εταιρικές σχέσεις (π.χ. OG – Ομόρρυθμη Εταιρεία, KG – Ετερόρρυθμη Εταιρεία)
- Μικτές μορφές (π.χ. GmbH & Co KG)
- Εταιρείες κατάρτισης που αναφέρονται στον Ομοσπονδιακό Νόμο για την Επαγγελματική Κατάρτιση Μαθητευομένων (Berufsausbildungsgesetz BAG, 1969), π.χ. περιφερειακές αρχές, φορείς κοινωνικής ασφάλισης, ελεύθερα επαγγέλματα, ενώσεις και άλλα νομικά πρόσωπα (ενώσεις, ιδρύματα, ταμεία)

Εάν οι εξουσιοδοτημένοι/ες εκπαιδευτές/τριες δεν αναλαμβάνουν οι ίδιοι την εκπαίδευση του/της μαθητευόμενου/ης, το καθήκον αυτό ανατίθεται σε έναν εκπαιδευτή. Οι εξουσιοδοτημένοι/ες εκπαιδευτές/τριες υποχρεούνται να διορίζουν εκπαιδευτές/τριες υπό τις ακόλουθες προϋποθέσεις:

Εάν οι εξουσιοδοτημένοι εκπαιδευτές/τριες είναι νομικά πρόσωπα, ομόρρυθμες εταιρείες, μικτές μορφές ή ετερόρρυθμες εταιρείες (όλα εκτός από τα φυσικά πρόσωπα)

Εάν οι εξουσιοδοτημένοι/ες εκπαιδευτές/τριες, ως φυσικά πρόσωπα, πρέπει να ορίσουν διοικητικό συμβούλιο για την άσκηση του επαγγέλματος και δεν μπορούν οι ίδιοι να αποδείξουν την εξειδικευμένη γνώση για την εκπαίδευση μαθητείας

Εάν το μέγεθος ή η φύση της επιχείρησης δεν επιτρέπει την εξειδικευμένη κατάρτιση στο σχετικό επάγγελμα μαθητείας υπό την αποκλειστική εποπτεία του/της εξουσιοδοτημένου/ης εκπαιδευτή/τριας (π.χ. στην περίπτωση επιχειρήσεων με πολλά υποκαταστήματα)

Εάν ο ενδιαφερόμενος/η είναι πρόσωπο εξουσιοδοτημένο να συνεχίσει την επιχείρηση κατά την έννοια του § 41 του Νόμου περί Εμπορίου (Gewerbeordnung - GewO, 1994, συνέχιση της επιχείρησης μετά τον θάνατο του επιχειρηματία, π.χ. από τα παιδιά)

Απουσία απαγόρευσης από την περιφερειακή διοικητική αρχή:

Η περιφερειακή διοικητική αρχή (Bezirksverwaltungsbehörde) μπορεί επίσης να απαγορεύσει σε εξουσιοδοτημένους/ες εκπαιδευτές/τριες την εκπαίδευση μαθητευομένων. Η απαγόρευση αυτή μπορεί να ισχύει για περιορισμένο ή απεριόριστο χρονικό διάστημα.

Λόγοι για αυτό μπορεί να είναι:

- Ποινικές καταδίκες
- Σοβαρή παράβαση των υποχρεώσεων έναντι του μαθητευόμενου
- Η μαθητεία δεν διασφαλίζεται πλέον (για παράδειγμα λόγω αλλαγής στην επιχείρηση ή αλλαγής διοίκησης)

- ο Ποιες είναι οι απαιτήσεις για τους/τις εκπαιδευτές/τριες στην επιχείρηση;

Για να επιτραπεί σε κάποιον να εκπαιδεύει μαθητευόμενους/ες, πρέπει είτε να περάσει εξετάσεις εκπαιδευτή/τριας είτε να παρακολουθήσει πρόγραμμα κατάρτισης εκπαιδευτών με τελική εξέταση (τουλάχιστον 40 ώρες). Το περιεχόμενο των εξετάσεων ρυθμίζεται στον Κανονισμό Εξετάσεων Εκπαιδευτών (Aus-bilderprüfungsordnung – AusbPO, 1995). Το περιεχόμενο του προγράμματος κατάρτισης εκπαιδευτών/τριων, το οποίο θεωρείται ισοδύναμο, βασίζεται επίσης σε αυτούς τους κανονισμούς.

- ο Ποιος εξοπλισμός απαιτείται για την εκπαίδευση;

Δεν υπάρχει ακριβής ορισμός του ελάχιστου εξοπλισμού που απαιτείται για να διασφαλιστεί ότι και οι μικρότερες επιχειρήσεις μπορούν να προσφέρουν θέσεις μαθητείας. Ωστόσο, η επιχείρηση πρέπει να είναι οργανωμένη και να λειτουργεί κατά τέτοιο τρόπο ώστε ο/η μαθητευόμενος/η να μπορεί να αποκτήσει όλες τις γνώσεις και τις δεξιότητες που περιλαμβάνονται στην περιγραφή της θέσης εργασίας. Εάν αυτό δεν είναι εφικτό εντός της επιχείρησης, υπάρχει η δυνατότητα εκπαίδευσης των μαθητευόμενων στο πλαίσιο ενός δικτύου κατάρτισης.

Ένας συγκεκριμένος κατάλογος του εξοπλισμού που απαιτείται για την ξυλουργική περιλαμβάνεται στο έγγραφο «3.6 Προετοιμασία του χώρου – Λίστα ελέγχου εξοπλισμού για τη μαθητεία».

- Είναι απαραίτητο οι επιχειρήσεις να καταρτίζουν πρόγραμμα κατάρτισης;

Δεν υπάρχει ρητή νομική ρύθμιση σχετικά με την κατάρτιση προγράμματος κατάρτισης. Ωστόσο, ορίζεται ότι ο σχεδιασμός της κατάρτισης αποτελεί αναπόσπαστο μέρος της εξέτασης και του μαθήματος του εκπαιδευτή. Επιπλέον, το Ομοσπονδιακό Υπουργείο Οικονομικών, Ενέργειας και Τουρισμού παρέχει κατευθυντήριες γραμμές κατάρτισης για κάθε πρόγραμμα μαθητείας, τις οποίες οι επιχειρήσεις μπορούν να χρησιμοποιήσουν ως οδηγό.

Ξυλουργική:

<https://www.qualitaet-lehre.at/wp-content/uploads/Zimmerei.pdf>

Τεχνολογία ξυλουργικής:

<https://www.qualitaet-lehre.at/wp-content/uploads/Zimmereitechnik.pdf>

- Ποιες είναι οι νομικές απαιτήσεις για τους παρόχους ΕΕΚ, προκειμένου να μπορούν να προσφέρουν κατάρτιση σε μαθητευόμενους/ες;

Στην Αυστρία, τα ομόσπονδα κρατίδια είναι υπεύθυνα για την ίδρυση και τον εξοπλισμό των επαγγελματικών σχολών (Institut für Bildungsforschung der Wirtschaft – ibw, 2023). Η νομική βάση για αυτό, τουλάχιστον για ορισμένα τμήματα της κατάρτισης, είναι ο Νόμος περί Οργάνωσης των Σχολείων (Schulorganisationsgesetz - SchOG, 1962).

- Ποιες είναι οι απαιτήσεις για τους/τις εκπαιδευτικούς;

Οι εκπαιδευτικοί/τριες των επαγγελματικών σχολείων πρέπει να ολοκληρώσουν πρόγραμμα κατάρτισης εκπαιδευτικών σε παιδαγωγική σχολή. Υπάρχουν τρεις πιθανές θεματικές ενότητες:

- Γενική εκπαίδευση και επιχειρηματικά μαθήματα
- Θεωρητικά μαθήματα
- Πρακτικά μαθήματα

Εκτός από τη διδασκαλία, οι εκπαιδευτικοί/τριες των Επαγγελματικών Σχολών ολοκληρώνουν το πρόγραμμα σπουδών πτυχίου «Διπλή Επαγγελματική Κατάρτιση και Τεχνολογία και Εμπόριο». Πρόκειται για πρόγραμμα σπουδών μερικής φοίτησης.

Όλοι οι εκπαιδευτικοί/τριες, με εξαίρεση τους/τις εκπαιδευτικούς γενικής εκπαίδευσης, πρέπει να διαθέτουν πολυετή σχετική επαγγελματική εμπειρία στον επιχειρηματικό τομέα πριν από την είσοδό τους στο εκπαιδευτικό επάγγελμα.

Υπάρχει επίσης ένα μεταπτυχιακό πρόγραμμα 60 ECTS, το οποίο είναι προαιρετικό για τους/τις εκπαιδευτικούς των επαγγελματικών σχολών, για τους εκπαιδευτικούς της πρακτικής διδασκαλίας ανά μάθημα και για τους/τις εκπαιδευτικούς της θεωρητικής διδασκαλίας ανά μάθημα που διαθέτουν σχετική τριτοβάθμια εκπαίδευση.

- ο Ποιος εξοπλισμός απαιτείται για την εκπαίδευση;

Δεν υπάρχουν ρητοί κανόνες σχετικά με τον εξοπλισμό που πρέπει να διαθέτουν τα επαγγελματικά σχολεία, αλλά μπορεί να θεωρηθεί ότι, όπως και στις επιχειρήσεις, απαιτείται ό,τι είναι απαραίτητο για την κάλυψη της ύλης που ορίζεται στο πρόγραμμα σπουδών.

Ένας συγκεκριμένος κατάλογος του εξοπλισμού που απαιτείται για την ξυλουργική περιλαμβάνεται στο έγγραφο «3.6 Προετοιμασία του χώρου – Κατάλογος ελέγχου εξοπλισμού για τη μαθητεία».

Χρηματοδότηση

- Η αμοιβή του/της μαθητευόμενου/ης ρυθμίζεται από το νόμο;

Ναι

- Υπάρχουν συλλογικές συμβάσεις;

Ναι

- Πόσο είναι ο μισθός του/της μαθητευόμενου/ης κατά το 1ο, 2ο, 3ο και 4ο έτος;

Ο μισθός των μαθητευομένων καθορίζεται συνήθως στις συλλογικές συμβάσεις εργασίας. Εάν δεν υπάρχει συλλογική σύμβαση, ο μισθός του/της μαθητευόμενου/ης πρέπει να συμφωνείται ατομικά στη σύμβαση μαθητείας.

Το εισόδημα του/της μαθητευόμενου/ης αυξάνεται κάθε έτος της μαθητείας και, κατά το τελευταίο έτος της μαθητείας, ανέρχεται κατά μέσο όρο στο 80% περίπου του αντίστοιχου μισθού του ειδικευμένου εργαζομένου. (Institut für Bildungsforschung der Wirtschaft – ibw, 2023)

Το εισόδημα των μαθητευομένων στην ξυλουργική (3 έτη) και στην τεχνολογία ξυλουργικής (4 έτη) υπολογίζεται σύμφωνα με τη συλλογική σύμβαση των τεχνιτών ξυλουργικής και, από την 1η Μαΐου 2025, έχει ως εξής:

- 1ο έτος μαθητείας: 1.010 €
- 2ο έτος μαθητείας: 1.350 €
- 3ο έτος μαθητείας: 1.910 €
- 4ο έτος μαθητείας: 2.540 €

Οι μαθητευόμενοι/ες που έχουν ήδη συμπληρώσει το 18ο έτος της ηλικίας τους λαμβάνουν 1.910 € σε καθένα από τα τρία πρώτα έτη. (Αυστριακό Κέντρο Δημόσιας Απασχόλησης - AMS, 2025)

- Οι φόροι ρυθμίζονται από το νόμο;

Ναι

- Πώς φορολογούνται οι μισθοί των μαθητευομένων;

Τα άτομα που ολοκληρώνουν επαγγελματική κατάρτιση σύμφωνα με το § 8b ή το § 8c θεωρούνται μαθητευόμενοι/ες κατά την έννοια του Νόμου περί Φορολογίας Εισοδήματος (Einkommensteuergesetz – EstG, 1988).

Οι μαθητευόμενοι υπόκεινται στην ίδια φορολογία μισθών με τους λοιπούς εργαζομένους/ες, αλλά δικαιούνται μια σειρά φορολογικών πλεονεκτημάτων. Λόγω του συνήθως χαμηλότερου μισθού, δεν επιβάλλονται φόροι μισθών ή επιβάλλονται μόνο σε χαμηλό ποσοστό. Η ασφάλιση υγείας για τους/τις μαθητευόμενους/ες ανέρχεται σε 3,35% αντί για 7,65%, με τον/την μαθητευόμενο/η και την επιχείρηση να καταβάλλουν από το μισό. Η ασφάλιση ανεργίας ανέρχεται σε 2,3% αντί για 5,9%. (Αυστριακό Εμπορικό Επιμελητήριο - WKO, 2024b)

- Υπάρχουν διαφορές σε σχέση με τους κανονικούς εργαζόμενους;

Εκτός από τις φορολογικές ελαφρύνσεις που έχουν ήδη αναφερθεί (ασφάλιση υγείας: 3,35% αντί για 7,65%, ασφάλιση ανεργίας: 2,3% αντί για 5,9%), σύμφωνα με το Αυστριακό Εμπορικό Επιμελητήριο - WKO (2024b), δεν απαιτείται η καταβολή των ακόλουθων εισφορών για τους/τις μαθητευόμενους/ες:

- Εισφορά ασφάλισης ατυχημάτων
- Εισφορά για επιδότηση στέγασης
- Εισφορά στο Εργατικό Επιμελητήριο (Arbeiterkammer)
- Εισφορά αποζημίωσης λόγω κακών καιρικών συνθηκών
- Εισφορά για νυχτερινή εργασία
- Επιπλέον εισφορά για την ασφάλιση αποζημίωσης σε περίπτωση αφερεγγυότητας

- Ποιος καλύπτει τα έξοδα μισθών και εκπαίδευσης;

Στην Αυστρία, οι επιχειρήσεις καλύπτουν το κόστος της ενδοεπιχειρησιακής κατάρτισης, ενώ τα επαγγελματικά σχολεία χρηματοδοτούνται από δημόσιους πόρους.

- Ποιες είναι οι πηγές χρηματοδότησης για το σκέλος της εκπαίδευσης εκτός εργασίας;

Η εκπαίδευση εκτός εργασίας (επαγγελματική σχολή) χρηματοδοτείται από τον δημόσιο τομέα. (Institut für Bildungsforschung der Wirtschaft – ibw, 2023) Οι εγκαταστάσεις και το διδακτικό προσωπικό των επαγγελματικών σχολών

χρηματοδοτούνται από τα ομόσπονδα κρατίδια (50%) και το Ομοσπονδιακό Υπουργείο Παιδείας, Τεχνών και Πολιτισμού (50%)

- ο Ποιες είναι οι πηγές χρηματοδότησης για το σκέλος της κατάρτισης εντός της εργασίας;

Η επιχείρηση που παρέχει την κατάρτιση αναλαμβάνει το κόστος της ενδοεπιχειρησιακής κατάρτισης. Το μεγαλύτερο μέρος αυτού αποτελεί η αμοιβή του μαθητευόμενου (μισθός).

- ο Υπάρχουν οικονομικά κίνητρα για τις επιχειρήσεις;

Στην Αυστρία, μεταξύ άλλων, οι επιχειρήσεις κατάρτισης λαμβάνουν επιστροφή των εξόδων διαμονής των μαθητευομένων σε οικοτροφεία, ενώ προσφέρεται δωρεάν καθοδήγηση στο πλαίσιο του προγράμματος «Lehre statt Leere» («Μαθητεία αντί για κενό»), τα έξοδα της ενισχυτικής διδασκαλίας επιδοτούνται έως και 100% και παρέχονται επιδοτήσεις βάσει επιδόσεων στις επιχειρήσεις σε περίπτωση καλής επιτυχίας (200 ευρώ) και πολύ καλής επιτυχίας (250 ευρώ) για την επιχείρηση (Αυστριακό Εμπορικό Επιμελητήριο - WKO, 2024α).

Πρόσθετες γενικές διατάξεις

- Υπάρχουν ελάχιστα και ανώτατα όρια ηλικίας για τους/τις μαθητευόμενους/ες;

Ελάχιστο όριο: Ναι

Μέγιστο όριο: Όχι

- ο Εάν ναι, ποια είναι;

Οι υποψήφιοι/ες μαθητευόμενοι/ες πρέπει να έχουν ολοκληρώσει 9 έτη υποχρεωτικής εκπαίδευσης για να μπορούν να ξεκινήσουν μαθητεία στην Αυστρία. Θεωρητικά, θα ήταν δυνατό να ξεκινήσει κάποιος μαθητεία στην ηλικία των 14 ετών, αλλά λόγω των 9 ετών υποχρεωτικής εκπαίδευσης, η συνήθης ελάχιστη ηλικία είναι τα 15 έτη.

Δεν υπάρχει ανώτατο όριο ηλικίας.

- Πόσο διαρκεί συνήθως μια μαθητεία (στον εκάστοτε τομέα);

Η διάρκεια της μαθητείας καθορίζεται στους κανονισμούς κατάρτισης και κυμαίνεται μεταξύ δύο και τεσσάρων ετών, ανάλογα με το επάγγελμα της μαθητείας.

- ο Ποια είναι η ελάχιστη και η μέγιστη διάρκεια;

Ανάλογα με το επάγγελμα, η διάρκεια είναι καθορισμένη και μπορεί να μειωθεί κατά ένα έτος το πολύ ή να παραταθεί κατά ένα έτος (σε εξαιρετικές περιπτώσεις κατά δύο έτη).

- ο Πότε επιτρέπεται η μείωση ή η παράταση της διάρκειας;

Η περίοδος μαθητείας είναι συντομότερη (1 έτος λιγότερο για μαθητείες διάρκειας τουλάχιστον 3 ετών) εάν ισχύει μία από τις ακόλουθες προϋποθέσεις:

(Ομοσπονδιακό Υπουργείο Οικονομικών, Ενέργειας και Τουρισμού, 2025α)

- Εάν έχει ήδη ολοκληρωθεί περίοδος μαθητείας στο ίδιο ή σε επαγγελματικά συναφές επάγγελμα.
- Εάν ο/η μαθητευόμενος/η έχει ήδη ολοκληρώσει μια μαθητεία διάρκειας τουλάχιστον τριών ετών ή έχει αποφοιτήσει από σχολείο όπως το AHS, το BMS ή το BHS.
- Εάν ο/η μαθητευόμενος/η έχει ήδη ολοκληρώσει περιόδους κατάρτισης στο εξωτερικό.

Τα άτομα που αναμένεται να χρειαστούν περισσότερο χρόνο, αλλά είναι γενικά ικανά να ολοκληρώσουν τη μαθητεία, μπορούν να λάβουν παράταση της μαθητείας τους κατά ένα έτος, σε εξαιρετικές περιπτώσεις έως και δύο έτη.

(Αυστριακό Εμπορικό Επιμελητήριο - WKO, 2023)

- Πόσες ώρες την ημέρα/εβδομάδα επιτρέπεται να εργάζονται οι μαθητευόμενοι/ew;

Κατά κανόνα, οι μαθητευόμενοι/ew εργάζονται 40 ώρες την εβδομάδα ή 8 ώρες την ημέρα.

Εάν είναι απαραίτητο για λόγους υγείας ή φροντίδας παιδιών, οι ώρες εργασίας μπορούν να μειωθούν έως και κατά 50% και η περίοδος μαθητείας μπορεί να παραταθεί έως και 2 έτη.

Ανάλογα με την ηλικία και το επάγγελμα, είναι επίσης δυνατό να εργάζεται κανείς πάνω από αυτές τις 40 ώρες την εβδομάδα ή τις 8 ώρες την ημέρα (σε βραχυπρόθεσμη βάση). Για τους/τις μαθητευόμενους/ες που δεν έχουν ακόμη συμπληρώσει το νόμιμο όριο ηλικίας ισχύουν αυστηρότεροι κανόνες βάσει του Νόμου περί Απασχόλησης Παιδιών και Νέων (Kinder- und Jugendlichen-Beschäftigungsgesetz – KJBG, 1987), ενώ οι ενήλικες μαθητευόμενοι/ες υπόκεινται στον Νόμο περί Ωρών Εργασίας (Arbeitszeitgesetz – AZG, 1969)

- ο Επιτρέπεται να κάνουν υπερωρίες; Εάν ναι, πόσες;

Οι μαθητευόμενοι/ες ηλικίας κάτω των 16 ετών δεν επιτρέπεται να εργάζονται υπερωρίες. (Ωράριο εργασίας που υπερβαίνει τις επιτρεπόμενες 40 ώρες την εβδομάδα) Οι μαθητευόμενοι/ες ηλικίας 16-17 ετών επιτρέπεται να εργάζονται υπερωρίες σε εξαιρετικές περιπτώσεις, αλλά αυτές πρέπει να αμείβονται με επιπλέον ποσοστό 50%. Για τους/τις μαθητευόμενους/ες που έχουν συμπληρώσει το 18ο έτος της ηλικίας τους, ισχύει ο Νόμος περί Ωρών Εργασίας (Arbeitszeitgesetz – AZG, 1969), ο οποίος ορίζει ότι τα ανώτατα όρια για τις ημερήσιες ώρες εργασίας είναι 12 ώρες και για τις εβδομαδιαίες ώρες εργασίας 60 ώρες (με εξαιρέσεις για ορισμένες επαγγελματικές ομάδες).

- ο Υπάρχουν περίοδοι ανάπαυσης που πρέπει να τηρούνται;

Οι περίοδοι ανάπαυσης είναι μεταξύ 20:00 και 06:00· οι μαθητευόμενοι/ες στον κλάδο της εστίασης μπορούν να εργάζονται έως τις 23:00, οι μαθητευόμενοι/ες αρτοποιίας από τις 04:00, ενώ σε όλες τις άλλες περιπτώσεις οι μαθητευόμενοι/ες δεν επιτρέπεται να εργάζονται κατά τη διάρκεια αυτής της περιόδου. Το ίδιο ισχύει για τις Κυριακές και τις αργίες.

Μετά από 4,5 ώρες, οι μαθητευόμενοι/ες δικαιούνται διάλειμμα τουλάχιστον μισής ώρας, το οποίο πρέπει να χορηγείται το αργότερο μετά από 6 ώρες. Πρέπει να μεσολαβούν τουλάχιστον 12 ώρες μεταξύ των εργάσιμων ημερών. Οι μαθητευόμενοι/ες έχουν επίσης δικαίωμα σε δύο συνεχόμενες ημέρες ανάπαυσης την εβδομάδα, εκ των οποίων η μία πρέπει να είναι Κυριακή. Μπορεί να υπάρχουν εξαιρέσεις ανάλογα με τον κλάδο.

- ο Πώς ρυθμίζονται οι διακοπές από το νόμο;

Όπως και οι κανονικοί εργαζόμενοι/ες, οι μαθητευόμενοι/ες έχουν 5 εβδομάδες άδεια, δηλαδή 25 εργάσιμες ημέρες για πενήνήμερη εβδομάδα και 30 εργάσιμες

ημέρες για εξαήμερη εβδομάδα. Οι ημέρες άδειας που δεν έχουν χρησιμοποιηθεί πρέπει να καταβληθούν στο τέλος της μαθητείας. (Ομοσπονδιακό Υπουργείο Οικονομικών, Ενέργειας και Τουρισμού, 2025β· Νόμος περί Απασχόλησης Παιδιών και Νέων, 1987)

- Ποιες εργασίες επιτρέπεται ή δεν επιτρέπεται να εκτελούν οι μαθητευόμενοι;

Εδώ ισχύουν ο Νόμος περί Απασχόλησης Παιδιών και Νέων (Kinder- und Jugendlichen-Beschäftigungsgesetz – KJBG, 1987) καθώς και οι Απαγορεύσεις και Περιορισμοί Απασχόλησης Νέων (Beschäftigungsverbote und -beschränkungen für Jugendliche - KJBG-VO, 1998).

Απαγορεύεται η απασχόληση νεαρών ατόμων σε ορισμένους τύπους επιχειρήσεων, όπως σεξ σοπ, γραφεία στοιχημάτων, αίθουσες τυχερών παιχνιδιών και παρόμοιες εγκαταστάσεις.

Όταν πρόκειται για εργασία με επικίνδυνες ουσίες, είναι σημαντικό να σημειωθεί ότι οι ανήλικοι δεν επιτρέπεται να χρησιμοποιούν ορισμένα υλικά. Σε περιπτώσεις όπου επιτρέπεται στους/στις νέους/ες να εργάζονται με επικίνδυνες ουσίες, πρέπει να ενημερώνονται σχετικά με τους κινδύνους και τον τρόπο αποφυγής τους. Εργασίες για τις οποίες είναι γνωστό, βάσει της εμπειρίας της ιατρικής της εργασίας, ότι ενέχουν κίνδυνο βλάβης δεν επιτρέπεται να εκτελούνται από ανηλίκους/ες.

Παραδείγματα περιλαμβάνουν:

- Εργασίες που περιλαμβάνουν επιβλαβείς ουσίες (οξεία τοξικότητα, καρκινογένεση, κίνδυνος εισπνοής)
- Εργασίες με δοχεία που περιέχουν επικίνδυνες ή εκρηκτικές ουσίες
- Εργασίες που αφορούν ασφυκτικές ουσίες
- Εργασίες με βιολογικούς παράγοντες των ομάδων κινδύνου 3 ή 4
- Εργασίες με εύφλεκτες ή πυρογόνες ουσίες

Εκτός από τις επικίνδυνες ουσίες, υπάρχουν επίσης περιορισμοί στις εργασίες που συνεπάγονται θόρυβο και δονήσεις, καθώς και:

- Ηλεκτρομαγνητικά πεδία
- Συστήματα λείζερ και εξοπλισμός φωτισμού με συγκρίσιμους κινδύνους
- Ιονίζουσα ακτινοβολία
- Ψυχική ή σωματική καταπόνηση που υπερβαίνει τις δυνατότητες του νεαρού ατόμου

Ιδιαίτερα σημαντική για τη μαθητεία στην ξυλουργική (τεχνολογία) είναι η ενότητα που αφορά την εργασία με επικίνδυνο εξοπλισμό.

Σύμφωνα με αυτό, απαγορεύεται η χρήση μηχανημάτων με κινούμενα εργαλεία ή τεμάχια εργασίας που ενέχουν κινδύνους όπως σύνθλιψη, κοπή, διάτρηση, εμπλοκή ή παρασύρση, εφόσον οι κίνδυνοι αυτοί δεν μπορούν να εξαιρεθούν με μέτρα ασφαλείας.

Αυτό περιλαμβάνει, για παράδειγμα:

- Πριόνια με χειροκίνητη τροφοδοσία
- Πλάνες
- Φρέζες με χειροκίνητη τροφοδοσία
- Φορητές μηχανές κοπής και γωνιακοί τροχοί
- Τριβείς με ιμάντα

Αυτοί οι τύποι εξοπλισμού μπορούν να χρησιμοποιηθούν μόνο 18 μήνες μετά την έναρξη της μαθητείας, υπό την προϋπόθεση ότι ο νεαρός έχει λάβει εκπαίδευση σε θέματα ασφαλείας.

Άλλες εργασίες:

- Η εργασία σε εργοτάξια και χώρους συναρμολόγησης χωρίς προστασία από πτώση επιτρέπεται μόνο μετά από 12 μήνες εκπαίδευσης.
 - Η συναρμολόγηση ή αποσυναρμολόγηση ικριωμάτων (εκτός από απλά ικριώματα με τρίποδα) υπόκειται σε περιορισμούς.
 - Η εργασία σε ικριώματα ύψους έως 4 μέτρων επιτρέπεται από την αρχή· πάνω από 4 μέτρα επιτρέπεται μόνο μετά από 12 μήνες εκπαίδευσης.
 - Απαγορεύονται οι εργασίες κατεδάφισης που ενέχουν κίνδυνο κατάρρευσης ή πτώσης υλικών.
- Υπάρχουν νομικά ρυθμισμένες διαφορές μεταξύ της πρακτικής και της θεωρητικής εκπαίδευσης;

Ναι, η εκπαίδευση στον χώρο εργασίας ρυθμίζεται ξεχωριστά από την εκπαίδευση στο επαγγελματικό σχολείο. Ο νόμος που ορίζει την εκπαίδευση μαθητείας για τις επιχειρήσεις (στον χώρο εργασίας) στην Αυστρία είναι ο Ομοσπονδιακός Νόμος για την Επαγγελματική Κατάρτιση των Μαθητευόμενων (Berufsausbildungsgesetz – BAG, 1969). Ο Νόμος για τη Σχολική Οργάνωση (sgesetz – SchOG, 1962) ισχύει για το σχολικό σκέλος της μαθητείας (εκτός εργασίας).

- ο Ποια είναι η ελάχιστη και η μέγιστη διάρκεια/αναλογία των στοιχείων «εντός της εργασίας» και «εκτός της εργασίας»;

Στην Αυστρία, οι μαθητευόμενοι/ες αφιερώνουν περίπου το 80% του χρόνου τους στην επιχείρηση και το 20% στο επαγγελματικό σχολείο. Προφανώς, δεν υπάρχει νομικά καθορισμένο ελάχιστο ή μέγιστο ποσοστό. Ωστόσο, η αναλογία του χρόνου που αφιερώνεται στο επαγγελματικό σχολείο καθορίζεται έμμεσα από τον αριθμό των ωρών του προγράμματος σπουδών.

- ο Είναι υποχρεωτική η εναλλαγή της κατάρτισης μεταξύ σχολείου και επιχείρησης;

Δεν υπάρχει συγκεκριμένη νομική απαίτηση για εναλλαγή μεταξύ σχολείου και εργασίας, αλλά το σύστημα παρέχει τρεις επιλογές, οι οποίες όλες ορίζουν ότι οι μαθητές πρέπει να εναλλάσσονται τουλάχιστον μία φορά το χρόνο.

- Εάν ναι, με ποια μορφή πρέπει να πραγματοποιείται η εναλλαγή;

Υπάρχουν τρεις τύποι οργάνωσης των επαγγελματικών σχολών σύμφωνα με το Ομοσπονδιακό Υπουργείο Οικονομικών, Ενέργειας και Τουρισμού (2025c):

- Όλο το χρόνο: τουλάχιστον μία φορά την εβδομάδα σε καθορισμένη ημέρα
 - Μαθήματα σε ενιαία περίοδο: τουλάχιστον 10 συνεχόμενες εβδομάδες
 - Εποχιακή: σε ενότητες κατά τη διάρκεια συγκεκριμένης περιόδου του έτους

- Υπάρχουν κυρώσεις για τις επιχειρήσεις που δεν παρέχουν κατάρτιση στον χώρο εργασίας;

Βάσει του Ομοσπονδιακού Νόμου για την Επαγγελματική Κατάρτιση των Μαθητευόμενων (Berufsausbildungsgesetz – BAG, 1969):

Όποιος/ες παραβιάζει τις υποχρεώσεις που απορρέουν από την επαγγελματική κατάρτιση διαπράττει διοικητικό παράπτωμα και ενδέχεται να του επιβληθεί πρόστιμο από την περιφερειακή διοικητική αρχή ύψους μεταξύ 145 και 1.090 ευρώ.

Σε περίπτωση επαναλαμβανόμενων παραβάσεων, το πρόστιμο αυξάνεται σε ποσό μεταξύ 327 και 2.180 ευρώ.

Η ψευδής δήλωση ότι διαθέτει άδεια για την εκπαίδευση μαθητευομένων και η επακόλουθη παροχή εκπαίδευσης μαθητείας μπορεί να οδηγήσει σε πρόστιμο έως και 3.270 ευρώ.

Υπό ορισμένες προϋποθέσεις, η άδεια για την εκπαίδευση μαθητευομένων μπορεί να ανακληθεί προσωρινά ή οριστικά.

- Πώς ολοκληρώνεται η μαθητεία;

Βάσει του Ομοσπονδιακού Νόμου για την Επαγγελματική Κατάρτιση των Μαθητευομένων (Berufsausbildungsgesetz – BAG, 1969):

Η σχέση μαθητείας συνήθως λήγει στο τέλος της περιόδου μαθητείας ή μετά την επιτυχή ολοκλήρωση της τελικής εξέτασης μαθητείας.

- Υπάρχει νομική βάση για την πρόωρη λήξη της μαθητείας;

Κατά τη διάρκεια των πρώτων τριών μηνών, η μαθητεία μπορεί να ακυρωθεί είτε από την επιχείρηση είτε από τον/την μαθητευόμενο/η χωρίς να απαιτείται αιτιολόγηση.

Η μαθητεία μπορεί επίσης να ακυρωθεί κατόπιν αμοιβαίας συμφωνίας ανά πάσα στιγμή.

Η καταγγελία της σχέσης μαθητείας πρέπει να γίνεται γραπτώς· στην περίπτωση ανηλίκων μαθητευομένων, πρέπει να υπογράφει ο νόμιμος εκπρόσωπος.

Η μονομερής ακύρωση είναι δυνατή μόνο υπό ορισμένες προϋποθέσεις:

Λόγοι εκ μέρους του μαθητευόμενου: (παραδείγματα, μη εξαντλητικός κατάλογος)

- Η μαθητεία δεν θα μπορούσε να συνεχιστεί χωρίς να προκληθεί βλάβη στον μαθητευόμενο
- Σοβαρή αμέλεια καθηκόντων (υποκίνηση σε παράνομη συμπεριφορά, κακοποίηση, προσβολές, ...)
- Η επιχείρηση κατάρτισης δεν εκπληρώνει τις υποχρεώσεις της βάσει της ομοσπονδιακής νομοθεσίας ή της σύμβασης μαθητείας
- Η επιχείρηση κατάρτισης μεταφέρεται σε άλλο δήμο και η μετακίνηση προς τη νέα τοποθεσία είναι αδικαιολόγητη για τον μαθητευόμενο.

Λόγοι που αφορούν την επιχείρηση κατάρτισης: (παραδείγματα, μη εξαντλητικός κατάλογος)

- Ποινικό αδίκημα εκ μέρους του μαθητευόμενου (π.χ. κλοπή)
- Προσβολή, σωματική επίθεση
- Παραβίαση των υποχρεώσεων που απορρέουν από την ομοσπονδιακή νομοθεσία ή τη σύμβαση μαθητείας
- Αποκάλυψη εταιρικών μυστικών
- Ανεξουσιοδοτημένη απομάκρυνση από τον τόπο της μαθητείας

Είναι επίσης δυνατή η καταγγελία της σχέσης μαθητείας στο τέλος του 1ου ή του 2ου έτους (μονομερώς), υπό την προϋπόθεση ότι η μαθητεία διαρκεί τουλάχιστον τρία έτη και τηρούνται οι προθεσμίες. Σε περίπτωση έκτακτης καταγγελίας της μαθητείας από την επιχείρηση κατάρτισης, η επιχείρηση πρέπει να οργανώσει διαδικασία διαμεσολάβησης. Σκοπός της διαμεσολάβησης είναι η παρουσίαση της κατάστασης με τρόπο που να είναι κατανοητός από όλα τα εμπλεκόμενα μέρη και η συζήτηση του κατά πόσον, και υπό ποιες προϋποθέσεις, μπορεί να συνεχιστεί η μαθητεία. Ο/Η εργοδότης/η φέρει τα έξοδα της διαδικασίας διαμεσολάβησης. Ο/Η μαθητευόμενος/η μπορεί να αρνηθεί εγγράφως τη συμμετοχή του στη διαδικασία διαμεσολάβησης· στην περίπτωση αυτή, δεν πρέπει να διεξαχθεί διαδικασία διαμεσολάβησης. (Berufsausbildungsgesetz - BAG, 1969)

- ο Υπάρχουν νομικές διατάξεις που ρυθμίζουν την απασχόληση μετά την ολοκλήρωση της μαθητείας;

Μετά την επιτυχή ολοκλήρωση της μαθητείας, η επιχείρηση υποχρεούται να προσλάβει τον/την εκπαιδευμένο/η μαθητευόμενο/η για τουλάχιστον τρεις επιπλέον μήνες, εφόσον ο/η μαθητευόμενος/η το επιθυμεί. Σε ορισμένα επαγγέλματα, η περίοδος αυτή μπορεί να φτάσει έως και τους 6 μήνες. Μπορεί να πρόκειται είτε για σχέση εργασίας ορισμένου χρόνου είτε για σχέση εργασίας αορίστου χρόνου. Μετά την παρέλευση αυτής της περιόδου, τα δύο μέρη είναι ελεύθερα να αποφασίσουν εάν επιθυμούν ή όχι να διατηρήσουν τη σχέση εργασίας. (Νόμος περί Επαγγελματικής Κατάρτισης - BAG, 1969)

Συνεχιζόμενη εκπαίδευση

- Υπάρχει τελική εξέταση;

Ναι, αλλά η εξέταση είναι προαιρετική.

- ο Εάν ναι, πώς ρυθμίζεται και διεξάγεται;

Για κάθε επάγγελμα μαθητείας, υπάρχει μια Ομοσπονδιακή Εφημερίδα που καθορίζει το περιεχόμενο της κατάρτισης και τη διαδικασία για την τελική εξέταση μαθητείας.

Ο/Η μαθητευόμενος/η πρέπει να υποβάλει αίτηση, ενώ η επιχείρηση καλύπτει τα έξοδα και παραχωρεί στον/ην μαθητευόμενο/η άδεια από την εργασία. Η εξέταση χωρίζεται σε θεωρητικό και πρακτικό μέρος.

Εξέταση ξυλουργικής: Το θεωρητικό μέρος καλύπτει τα θέματα των τεχνικών γνώσεων, των εφαρμοσμένων μαθηματικών και του τεχνικού σχεδίου. Κάθε μέρος έχει σχεδιαστεί ώστε να ολοκληρώνεται σε 60 λεπτά, με μέγιστο διαθέσιμο χρόνο 80 λεπτά για κάθε μέρος. Το πρακτικό μέρος περιλαμβάνει την κατασκευή μιας ξύλινης κατασκευής, η οποία μπορεί να ολοκληρωθεί σε 6 ώρες, με μέγιστο διαθέσιμο χρόνο τις 7 ώρες. Εκτός από την ποιότητα της κατασκευής, δίνεται επίσης προσοχή στον σχεδιασμό, την ασφάλεια και την προστασία της υγείας. Στην επακόλουθη τεχνική συζήτηση (20 λεπτά, με μέγιστο όριο τα 30 λεπτά), ο/η μαθητευόμενος/η πρέπει να αποδείξει τις πρακτικές του γνώσεις, για παράδειγμα παρουσιάζοντας τεχνικά προβλήματα, λύσεις και διαδικασίες εφαρμογής.

https://www.ris.bka.gv.at/Dokumente/BgblAuth/BGBLA_2015_II_129/BGBLA_2015_II_129.pdf

- Τι είδους τίτλο σπουδών αποκτά κανείς μέσω της μαθητείας;

Μετά την επιτυχή ολοκλήρωση των εξετάσεων τους, οι μαθητευόμενοι/ες έχουν ολοκληρώσει την επαγγελματική τους εκπαίδευση και είναι καταρτισμένοι ειδικοί.

- ο Κατατάσσεται στο ΕΠΠ (Εθνικό Πλαίσιο Προσόντων);

Μετά την επιτυχή ολοκλήρωση των εξετάσεων, το προσόν κατατάσσεται ως:

- Επίπεδο IV του ΕΠΠ (Εθνικό Πλαίσιο Προσόντων)
- Επίπεδο 3 της ISCED (Διεθνής Τυποποιημένη Ταξινόμηση της Εκπαίδευσης)

- Παρέχει η μαθητεία άμεση πρόσβαση στην τριτοβάθμια εκπαίδευση;

Όχι, η τυπική μαθητεία από μόνη της δεν αρκεί για την εισαγωγή στο πανεπιστήμιο.

- ο Εάν όχι, τι απαιτείται για να αποκτήσει κανείς πρόσβαση στην τριτοβάθμια εκπαίδευση;

Η μαθητεία και η τελική εξέταση μαθητείας δεν παρέχουν στους/στις μαθητευόμενους/ες τα προσόντα για την εισαγωγή στο πανεπιστήμιο.

Ωστόσο, υπάρχει η δυνατότητα ολοκλήρωσης της Matura (εξέταση αποφοίτησης από επαγγελματική σχολή στο πλαίσιο του προγράμματος «Lehre mit Matura» – A-levels). Εάν η εξέταση αποφοίτησης από την επαγγελματική σχολή ολοκληρωθεί με επιτυχία, οι μαθητευόμενοι έχουν το δικαίωμα να σπουδάσουν σε πανεπιστήμια και άλλα ιδρύματα τριτοβάθμιας εκπαίδευσης.

Εναλλακτικά, υπάρχει η δυνατότητα συμμετοχής σε εξετάσεις εισαγωγής στο πανεπιστήμιο (Studienberechtigungsprüfung). Οι εξετάσεις αυτές δεν παρέχουν γενική πρόσβαση σε όλα τα πανεπιστήμια, αλλά μόνο στο συγκεκριμένο πανεπιστήμιο στο οποίο διεξήχθησαν.

Ξυλουργική: Στην Αυστρία, είναι επίσης δυνατό να προχωρήσει κανείς επαγγελματικά χωρίς να φοιτήσει σε πανεπιστήμιο. Μετά την ολοκλήρωση της μαθητείας, στην Αυστρία υπάρχει η δυνατότητα επαγγελματικής εξέλιξης μέσω σχολών/μαθημάτων/εξετάσεων.

Μετά την ολοκλήρωση της μαθητείας, μπορεί κανείς να παρακολουθήσει ένα πρόγραμμα κατάρτισης για εργοδηγό (Vorarbeiter/in).

Το επόμενο επίπεδο είναι αυτό του εργοδηγού ξυλοκατασκευών (Polier/in, Werkmeister/in), το οποίο μπορεί να επιτευχθεί, για παράδειγμα, με τη φοίτηση στη σχολή τεχνιτών.

Το υψηλότερο επίπεδο είναι αυτό του μάστερ τεχνίτη (μάστερ ξυλουργός/Zimmerermeister/in), το οποίο μπορεί να επιτευχθεί μέσω εξετάσεων και ισοδυναμεί με πτυχίο πανεπιστημίου στην Αυστρία. (NQF VI)

Παράρτημα

Νόμοι

Νόμος περί απασχόλησης παιδιών και εφήβων (*Kinder- und Jugendlichen-Beschäftigungsgesetz* – KJBG), BGBl. αριθ. 599/1987.

<https://www.ris.bka.gv.at/GeltendeFassung.wxe?Abfrage=Bundesnormen&Gesetzesnummer=10008632>.

Απαγορεύσεις και περιορισμοί απασχόλησης για νέους (*Beschäftigungsverbote und -beschränkungen für Jugendliche* – KJBG-VO), BGBl. II αριθ. 436/1998.

<https://www.ris.bka.gv.at/geltendefassung.wxe?abfrage=bundesnormen&gesetzesnummer=10009096>

Ομοσπονδιακός νόμος για την επαγγελματική κατάρτιση των μαθητευομένων (*Berufsausbildungsgesetz* – BAG), BGBl. αριθ. 142/1969.

<https://www.ris.bka.gv.at/GeltendeFassung.wxe?Abfrage=Bundesnormen&Gesetzesnummer=10006276>

Γενικός νόμος περί κοινωνικής ασφάλισης (*Allgemeines Sozialversicherungsgesetz* - ASVG), BGBl. αριθ. 189/1955.

<https://www.ris.bka.gv.at/GeltendeFassung.wxe?Abfrage=Bundesnormen&Gesetzesnummer=10008147>

Νόμος περί Φόρου Εισοδήματος (*Einkommensteuergesetz* – EstG), BGBl. αριθ. 400/1988.

<https://www.ris.bka.gv.at/GeltendeFassung.wxe?Abfrage=Bundesnormen&Gesetzesnummer=10004570>

Νόμος περί υγείας και ασφάλειας στην εργασία (*ArbeitnehmerInnenschutzgesetz* - ASchG), BGBl. αριθ. 450/1994.

<https://www.ris.bka.gv.at/NormDokument.wxe?Abfrage=Bundesnormen&Gesetzesnummer=10008910&Paragraf=3>

Νόμος περί σχολικής οργάνωσης (*Schulorganisationsgesetz* - SchOG), BGBl. αριθ. 242/1962.

<https://www.ris.bka.gv.at/GeltendeFassung.wxe?Abfrage=Bundesnormen&Gesetzesnummer=10009265>

Νόμος περί ρύθμισης του εμπορίου (*Gewerbeordnung* – GewO), BGBl. αριθ. 194/1994.

<https://ris.bka.gv.at/NormDokument.wxe?Abfrage=Bundesnormen&Gesetzesnummer=10007517&FassungVom=2022-05-31&Artikel=&Paragraf=41&Anlage=&Uebergangsrecht=>

Κανονισμός Εξετάσεων Εκπαιδευτών (*Ausbilderprüfungsordnung* - AusbPO), BGBl. αριθ. 852/1995.

<https://www.ris.bka.gv.at/GeltendeFassung.wxe?Abfrage=Bundesnormen&Gesetzesnummer=10007760>

Νόμος περί ωρών εργασίας (*Arbeitszeitgesetz – AZG*), BGBl. αριθ. 461/1969.

<https://www.ris.bka.gv.at/GeltendeFassung.wxe?Abfrage=Bundesnormen&Gesetzesnummer=10008238>

Πρόσθετες πηγές

Αυστριακό Εμπορικό Επιμελητήριο - WKO. (2023). *Παρατεταμένη μαθητεία και μερική πιστοποίηση*. Ανακτήθηκε στις 21 Ιουλίου 2025, από <https://www.wko.at/lehre/verlaengerte-lehre-teilqualifikation>

Αυστριακό Εμπορικό Επιμελητήριο - WKO. (2024α). *Επιδότησεις για τη μαθητεία – Πληροφορίες και πρακτικές συμβουλές για επιχειρήσεις και μαθητευόμενους*. Ανακτήθηκε στις 15 Ιουλίου 2025, από τη διεύθυνση <https://www.wko.at/lehre/foerderungen-lehre>

Αυστριακό Εμπορικό Επιμελητήριο - WKO. (2024β). *Πώς ασφαλίζεται ο μαθητευόμενος; Ο μαθητευόμενος ασφαλίζεται στους ακόλουθους κλάδους (πλήρης ασφάλιση):*. Ανακτήθηκε στις 26 Νοεμβρίου 2025, από τη διεύθυνση <https://www.wko.at/sbg/news/wie-ist-der-lehrling-versichert->

Αυστριακό Κέντρο Δημόσιας Απασχόλησης - AMS. (2025). *Λεξικό επαγγελματιών AMS – Ξυλουργός/Ξυλουργίνα*. Ανακτήθηκε στις 21 Ιουλίου 2025, από τη διεύθυνση <https://www.berufsexikon.at/berufe/232-Zimmerer~Zimmerin/>

Ομοσπονδιακό Υπουργείο Οικονομικών, Ενέργειας και Τουρισμού (Bundesministerium für Wirtschaft, Energie und Tourismus). (2025α). *Διάρκεια της μαθητείας*. oesterreich.gv.at. Ανακτήθηκε στις 21 Ιουλίου 2025, από τη διεύθυνση https://www.oesterreich.gv.at/de/themen/bildung_und_ausbildung/lehre-und-berufsbildende-schulen/Seite.333600

Ομοσπονδιακό Υπουργείο Οικονομικών, Ενέργειας και Τουρισμού (Bundesministerium für Wirtschaft, Energie und Tourismus). (2025β). *Όροι εργασίας για μαθητευόμενους*. oesterreich.gv.at. Ανακτήθηκε στις 21 Ιουλίου 2025, από https://www.oesterreich.gv.at/de/themen/bildung_und_ausbildung/lehre-und-berufsbildende-schulen/Seite.333901

Ομοσπονδιακό Υπουργείο Οικονομικών, Ενέργειας και Τουρισμού (Bundesministerium für Wirtschaft, Energie und Tourismus). (2025γ). *Διαδικασία της μαθητείας (Επαγγελματική κατάρτιση, ολοκλήρωση της μαθητείας)*. oesterreich.gv.at. Ανακτήθηκε στις 21 Ιουλίου 2025, από https://www.oesterreich.gv.at/de/themen/bildung_und_ausbildung/lehre-und-berufsbildende-schulen/Seite.333400

Ινστιτούτο Έρευνας για την Εκπαίδευση στην Οικονομία - ibw. (2023). *Ποιότητα στη διδασκαλία – αρμοδιότητες και χρηματοδότηση*. Ανακτήθηκε στις 21 Ιουλίου 2025, από <https://www.qualitaet-lehre.at/lehrlingsausbildung/lehrlingsausbildung-in-oesterreich/zustaendigkeiten-und-finanzierung/>

Διεθνής Οργανισμός Εργασίας. (2017). *Εργαλειοθήκη της ΔΟΕ για ποιοτικές μαθητείες, Τόμος Ι: Οδηγός για τους υπεύθυνους χάραξης πολιτικής*. ISBN 978-92-2-131376-2.

<https://researchrepository.ilo.org/esploro/outputs/encyclopediaEntry/ILO-toolkit-for-quality-apprenticeships-Vol/995219098902676>